

Asia: VN/31820/2023

## **Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö TE-palvelut 2024 - asetuskokonaisuudesta**

### **Lausunnonantajan lausunto**

#### **Asetus 1: Valtioneuvoston asetus julkisista työvoimapalveluista**

Keski-Pohjanmaan liitto toimii vuonna 2024 maakuntien puheenjohtajamaakuntana. Tämä lausunto on valmisteltu yhteistyössä 18:sta maakunnan kanssa ja edustaa maakuntien kantaa lausunnon kohteena olevassa asiassa. Tämän lisäksi Uudenmaan liitto antaa asiasta myös oman lausuntonsa.

3 §: Ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana. Tehtävänjaossa valtio-työvoimaviranomainen EURES-tehtäviä hoidetaan yhdessä. Valtio vastaa Euroopan talousalueen ulkopuolisesta kansainvälisestä työnvälityksestä. Tähän tehtävään ei ole siirtymässä henkilöstöä kunnille/työllisyysalueille. Kunnat tekevät resurssiensa puitteissa yhteistyötä järjestämislain 9 §:n mukaan KEHA-keskuksen ja Business Finlandin kanssa.

4 §: Järjestämislain 39 §:ssä säädetään velvollisuudesta ilmoittaa työllistymissuunnitelman toteutumisesta työvoimaviranomaisen määräämällä tavalla sisältää harkintaa. Normien keventämisen näkökulmasta ei ole tarpeen säätää asetuksella tarpeettomasti samasta asiasta.

5§ Yhteishankintakoulutuksiin liittyen osa sääntelystä tulee muista säädöksistä, kuten EU:n valtioneuvoston päätöksistä ja yleisestä ryhmäpoikkeusasetuksesta ja hankintalaista. Asetuksella ei ole tarpeen määritellä ehdottomasti, millä summalla kunnat/työllisyysalueet rahoittavat yhteishankintakoulutuksia. Kannustavan rahoitusmallin edellytyksenä on, että työvoimaviranomaisilla tulee olla harkintavaltaa, mihin työllistämistoimiin rahoitusta käytetään. Ehdotus on, että säännöksiin lisättäisiin ryhmäpoikkeusasetuksen tapaan, että työvoimaviranomaisten rahoittamat osuudet olisivat enimmäismääriä. Vastaavasti työnantajien osallistumisprosentit olisivat vähimmäismääriä.

6-8 §: Ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana (osin mainitut seikat sisältyvät jo muihin säädöksiin) ja liian yksityiskohtaisena sääntelynä. Hallintolaki ja hyvän hallinnon periaatteet ohjaavat, ellei muissa säädöksissä ole jo asiasta mainintaa.

## **Asetus 2: Valtioneuvoston asetus työvoimapalveluiden ohjauksesta**

Työllisyyden edistämisen valtakunnallisten tavoitteiden valmistelussa työ- ja elinkeinoministeriön on huolehdittava, että tavoitteiden valmistelussa otetaan huomioon eri osapuolten näkemyksiä ja eri hallinnonalojen tavoitteita. Koska järjestämisvastuu TE-palveluista siirtyy kunnille/työllisyysalueille, on ensiarvoisen tärkeää, että valtakunnallisia tavoitteita valmistellaan yhteistyössä työvoimapalveluiden neuvottelukunnan kanssa ja valmisteluprosessin aikana kuullaan riittävästi myös työllisyysalueiden näkemyksiä.

Neuvottelukunnan kokoonpanossa valtion edustus on huomattavan suuri. Uuden lainsäädännön ja järjestämisvastuun myötä tulisi työvoimaviranomaisten roolia kasvattaa. Nyt esityksessä kunnille oltaisiin säätämässä ainoastaan enintään 7 edustajaa 34:stä (vai 35:stä; tämä epäselvä). Neuvottelukunnassa käsitellään nimenomaan työllisyyden edistämiseen liittyviä tehtäviä. Lisäksi siellä käsitellään laajasti koko palvelujärjestelmää koskevia seuranta-, ennakointi- ja arviointitehtäviä, jotka ovat keskeisiä järjestämisvastuulliselle taholle. Siksi on perusteltua kasvattaa kuntasektorin edustusta neuvottelukunnassa merkittävästi.

Neuvottelukunnan puheenjohtajuus on TEM:llä, joten varapuheenjohtajuus tulisi olla kuntasektorilla. Asetusluonnoksessa ei myöskään määritellä sihteeristön edustajuutta. Vähintään yhden sihteerin tulisi olla kuntien edustaja.

Lisäksi maakunnan liitot esittävät, että työllisyyden edistämisen neuvottelukuntaan ja neuvottelukunnan kunta- ja yhdyspintajaostoihin nimettäisiin myös aluekehitysviranomaisena toimivien maakunnan liittojen edustus.

Keski-Pohjanmaan liitto toteaa, että

- Pykälän 2 momentissa 2 todetaan, että kunnilla olisi neuvottelukunnassa yhteensä 7 jäsentä.

Ottaen huomioon kuntien eroavuudet kooltaan ja kieleltään on jäsenmäärä 7 riittämätön erilaisten kuntien keskinäisen tasa-arvoisen aseman näkökulmasta.

- Pykälän 2 momentissa 3 mainitaan ELY-keskukset sekä aluehallintovirastot. Valtion aluehallintouudistuksen lainsäädäntöhankkeen tavoitteena on, että uudistettu valtion aluehallinto on suunniteltu otettavan käyttöön viimeistään vuonna 2026, mikä tulisi ottaa huomioon momentin täsmentämisenä

## **Asetus 3: Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta**

Kuntien ja työllisyysalueiden kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että ne kykenevät seuraamaan asetettujen tavoitteiden toteutumista välittömästi, kun valtakunnalliset tavoitteet on asetettu, eikä vasta seuraavan kalenterivuoden tai pahimmassa tapauksessa vasta toisen kalenterivuoden alusta lukien.

KEHA-keskuksen tehtävä arvioida työvoimapalvelujen tuloksellisuutta ja toimivuutta on osin haasteellinen. KEHA-keskus itse osallistuu palveluprosessin toimeenpanoon esim. antamalla vaativia

asiantuntijalausuntoja. Tuotetuissa tiedoissa tulisi näkyä vaativien asiantuntijalausuntojen osalta se, miten asiantuntijalausuntojen pyytäminen KEHA-keskuksesta vaikuttaa esimerkiksi asioiden käsittelyaikoihin ja palveluiden toimivuuteen ylipäätään.

Eturistiriitaa syntyy myös siitä, että KEHA-keskuksen tehtävänä on arvioida palvelujärjestelmän toimivuutta, mutta samalla sillä on valta päättää mitä ja miten tietojärjestelmäpalveluita, jotka ovat yksi tärkeimmistä palvelujärjestelmän toimivuuteen vaikuttavista tekijöistä, kehitetään.

#### **Asetus 4: Valtioneuvoston asetus työllistymisen monialaisesta edistämisestä**

Ei lausuttavaa

#### **Asetus 5: Valtioneuvoston asetus työttömyysturvalain täytäntöönpanosta**

Ei lausuttavaa

#### **Asetus 6: Työ- ja elinkeinoministeriön asetus työvoimapolitiittisen lausunnon antamisesta ja lausuntoon merkittävistä tiedoista**

Ei lausuttavaa

#### **Asetus 7: Valtioneuvoston asetus aluehallintovirastoista annetun asetuksen 13 a §:n muuttamisesta**

Keski-Pohjanmaan liitto toteaa, että 13a§ mainitsee aluehallintoviraston. Uuden mallin mukaan järjestetyn valtion aluehallinnon on suunniteltu käynnistyvän viimeistään vuonna 2026, mikä tulisi ottaa huomioon momentin täsmentämisenä.

Kaiponen Jyrki  
Keski-Pohjanmaan liitto

Vilkuna Leena  
Keski-Pohjanmaan liitto - Manner-Suomen maakuntien puolesta annettu  
lausunto asiaan, puheenjohtaja maakuntajohtaja Jyrki Kaiponen